

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
 இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம்
 Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2026
கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2026
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2026

රසායන විද්‍යාව I
 இரசாயனவியல் I
 Chemistry I

02 S I

පැය දෙකයි
 இரண்டு மணித்தியாலம்
 Two hours

උපදෙස්:

- * මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය පිටු 09 කින් යුක්ත වේ.
- * 10 වෙනි පිටුවේ මුද්‍රණය කර ඇති ආවර්තිතා වගුව අවශ්‍ය නම් වෙන් කරගන්න.
- * සියලුම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- * ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩ දෙනු නොලැබේ.
- * පිළිතුරු පත්‍රයේ නියමිත ස්ථානයේ ඔබේ විභාග අංකය ලියන්න.
- * පිළිතුරු පත්‍රයේ පිටුපස දී ඇති අනෙක් උපදෙස් සැලකිලිමත්ව කියවන්න.
- * 1 සිට 50 කෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුරුවලින් නිවැරදි හෝ ඉතාමත් ගැළපෙන හෝ පිළිතුර තෝරා ගෙන, එය පිළිතුරු පත්‍රයේ පිටුපස දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කතිරයක් (X) යොදා දක්වන්න.

සාර්වත්‍ර වායු නියතය $R = 8.314 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$
 ඇවගාඩරෝ නියතය $N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$

ප්ලැන්ක්ගේ නියතය $h = 6.626 \times 10^{-34} \text{ Js}$
 ආලෝකයේ ප්‍රවේගය $c = 3 \times 10^8 \text{ m s}^{-1}$

1. හයිඩ්‍රජන් විමෝචන වර්ණාවලියේ බාමර ශ්‍රේණියේ රේඛා ලබා දෙන ඉලෙක්ට්‍රෝන සංක්‍රමණය වන ශක්ති මට්ටම් දැක්වෙනුයේ, ($n =$ ප්‍රධාන ක්වොන්ටම් අංකය)

- (1) $n > 1$ සිට $n = 1$ (2) $n = 2$ සිට $n > 2$ (3) $n > 3$ සිට $n = 3$
 (4) $n > 2$ සිට $n = 2$ (5) $n < 2$ සිට $n = 2$

2. භූමි අවස්ථාවේ පවතින නයිට්‍රජන් පරමාණුවක පිටතින්ම පිහිටා ඇති p ඉලෙක්ට්‍රෝන, ක්වොන්ටම් අංක $n = 2$ සහ $l = 1$ මගින් දැක්විය හැක. හුන්ඩ්ගේ නියමය අනුව මෙම ඉලෙක්ට්‍රෝන දෙකක m_l සහ m_s ක්වොන්ටම් අංක විය හැක්කේ,

ඉලෙක්ට්‍රෝනය 1

ඉලෙක්ට්‍රෝනය 2

(1) $m_l = +1$, $m_s = +\frac{1}{2}$	සහ	$m_l = +1$, $m_s = +\frac{1}{2}$
(2) $m_l = +1$, $m_s = +\frac{1}{2}$	සහ	$m_l = -1$, $m_s = -\frac{1}{2}$
(3) $m_l = 0$, $m_s = +\frac{1}{2}$	සහ	$m_l = +1$, $m_s = +\frac{1}{2}$
(4) $m_l = 0$, $m_s = +\frac{1}{2}$	සහ	$m_l = -1$, $m_s = -\frac{1}{2}$
(5) $m_l = +1$, $m_s = -\frac{1}{2}$	සහ	$m_l = 0$, $m_s = +\frac{1}{2}$

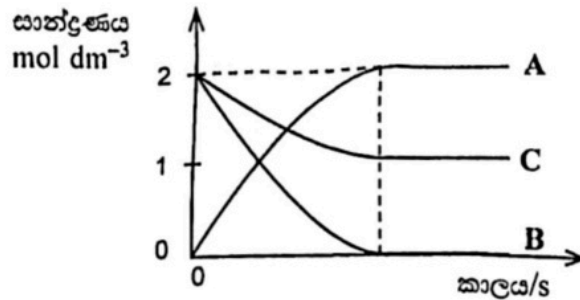
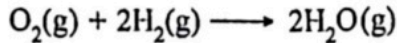
3. Cl^- , Ar සහ K^+ යන ප්‍රභේද සලකන්න. මෙම ප්‍රභේද පිළිබඳ සත්‍ය ප්‍රකාශය කුමක් ද?

- (1) මේවාට එකම පරමාණුක/අයනික ස්කන්ධයක් ඇත.
 (2) මේවාට එකම පරමාණුක/අයනික අරයක් ඇත.
 (3) මේවාට එකම පරමාණුක ක්‍රමාංකයක් ඇත.
 (4) එක් එක් ප්‍රභේදයේ පිටතම ඉලෙක්ට්‍රෝනයකට දැනෙන සඵල න්‍යෂ්ටික ආරෝපණය සමාන වේ.
 (5) මේවාට සමාන p ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාවක් ඇත.

4. Xe හා එහි සංයෝග පිළිබඳව පහත සඳහන් ප්‍රකාශවලින් අසත්‍ය කුමක් ද?

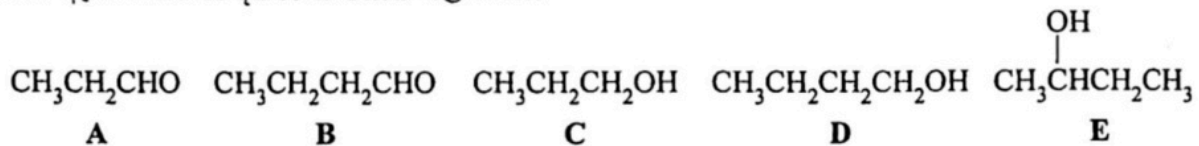
- (1) ආවර්තිතා වගුවේ 18 වන කාණ්ඩයේ He සිට Xe දක්වා මූලද්‍රව්‍ය අතුරෙන් Xe වලට ඉහළම තාපාංකය ඇත.
 (2) ආවර්තිතා වගුවේ 18 කාණ්ඩයේ මූලද්‍රව්‍යවලින් වැඩිම පළමු අයනීකරණ ශක්තිය ඇත්තේ Xe වලට ය.
 (3) XeF_4 සහ XeF_6 හි Xe හි ඔක්සිකරණ අංක පිළිවෙළින් +4 සහ +6 වේ.
 (4) XeF_2 ත්‍රිභානි ද්විපිරමීඩාකාර ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල ජ්‍යාමිතියක් පෙන්වයි.
 (5) ආවර්තිතා වගුවේ 18 කාණ්ඩයේ මුළු මූලද්‍රව්‍ය පහ අතුරෙන් Xe හි පරමාණුක අරය වැඩිම වේ.

5. රූපයෙහි දක්වා ඇති A, B සහ C වක්‍රයන්, සංචාත පද්ධතියක් තුළ සිදුවන පහත දැක්වෙන වායු කලාපීය ප්‍රතික්‍රියාවෙහි අඩංගු වන ප්‍රභේදයන්හි සාන්ද්‍රණ වෙනස්වීම් පෙන්වයි.

පිළිවෙළින් $\text{O}_2(\text{g})$, $\text{H}_2(\text{g})$ සහ $\text{H}_2\text{O}(\text{g})$ ප්‍රභේදයන්හි නිවැරදි නියෝජනය වන්නේ,

- (1) A, B, C (2) B, A, C (3) B, C, A (4) C, A, B (5) C, B, A
6. පහත සඳහන් ප්‍රකාශවලින් සෝඩියම් සහ පොටෑසියම් පිළිබඳ නිවැරදි වන්නේ කුමක් ද?
- (1) වාතයේ දහනය කළ විට සෝඩියම් සහ පොටෑසියම් යන දෙකම ප්‍රධාන ඵලය ලෙස ඒවායේ පෙරොක්සයිඩ් සාදයි.
- (2) ප්‍රෝඩියම් සහ පොටෑසියම් යන දෙකෙහිම ජලය සමග ප්‍රතික්‍රියාව තාපදායක වේ.
- (3) සෝඩියම් සහ පොටෑසියම් යන දෙකම $\text{H}_2(\text{g})$ සමග ප්‍රතික්‍රියා කර ඒවායේ හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් සාදයි.
- (4) පොටෑසියම් වායුමය N_2 සමග ප්‍රතික්‍රියා නොකරන අතර සෝඩියම්, N_2 සමග ප්‍රතික්‍රියා කර එහි නයිට්‍රයිඩ් සාදයි.
- (5) සෝඩියම් සහ පොටෑසියම් යන දෙකෙහිම තනුක ඛනිජ අම්ල සමග ප්‍රතික්‍රියාව තාප අවශෝෂක වේ.
7. පහත ඇති A සිට E දක්වා සංයෝග සලකන්න.

අඩුම ජලීය ද්‍රාව්‍යතාවයක් ඇති සංයෝගය වනුයේ,

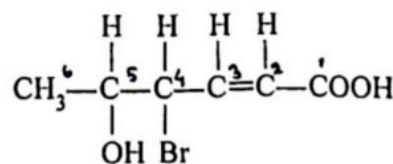
- (1) A (2) B (3) C (4) D (5) E

8. පහත සඳහන් කුමක් වැරදි වේ ද?

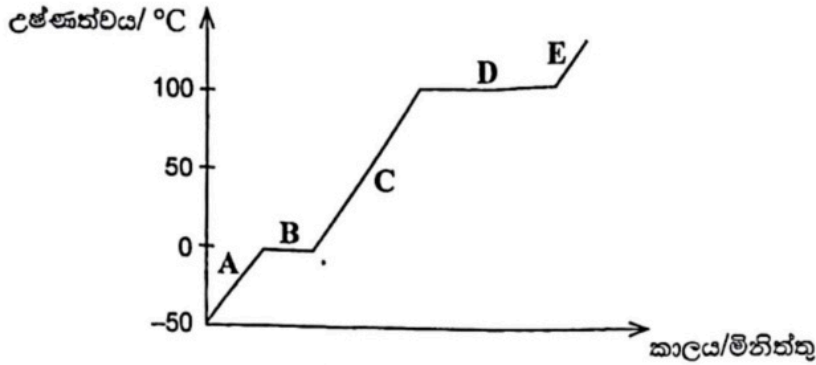
- (1) $\text{NH}_3(\text{aq})/\text{NH}_4\text{Cl}(\text{aq})$ මිශ්‍රණයක දී ඇති පරිමාවකට $0.10 \text{ mol dm}^{-3} \text{ HCl}(\text{aq})$ සුළු ප්‍රමාණයක් එකතු කළ විට පද්ධතියෙහි pH අගය ආසන්නව 9 සිට 1 දක්වා පහත වැටේ.
- (2) දී ඇති $\text{H}_2\text{O}(\text{l})$ පරිමාවකට $0.10 \text{ mol dm}^{-3} \text{ NaOH}(\text{aq})$ බිංදු වශයෙන් එකතු කළ විට පද්ධතියෙහි pH අගය ආසන්නව, 7 සිට 12 දක්වා වේගයෙන් වැඩි වේ.
- (3) $\text{CH}_3\text{COOH}(\text{aq})/\text{CH}_3\text{COONa}(\text{aq})$ මිශ්‍රණයක දී ඇති පරිමාවකට $0.10 \text{ mol dm}^{-3} \text{ NaOH}(\text{aq})$ සුළු ප්‍රමාණයක් එකතු කළ විට pH අගයෙහි වෙනස් වීම නොසලකා හැරිය හැක.
- (4) $\text{CH}_3\text{COOH}(\text{aq})/\text{CH}_3\text{COONa}(\text{aq})$ මිශ්‍රණයක දී ඇති පරිමාවකට $0.10 \text{ mol dm}^{-3} \text{ NaOH}(\text{aq})$ සුළු ප්‍රමාණයක් එකතු කළ විට,
- $$\text{OH}^-(\text{aq}) + \text{CH}_3\text{COOH}(\text{aq}) \longrightarrow \text{CH}_3\text{COO}^-(\text{aq}) + \text{H}_2\text{O}(\text{l})$$
- ප්‍රතික්‍රියාව සිදු වේ.
- (5) දී ඇති $0.10 \text{ mol dm}^{-3} \text{ NH}_3(\text{aq})$ ද්‍රාවණ පරිමාවකට $0.10 \text{ mol dm}^{-3} \text{ HCl}(\text{aq})$ බිංදු වශයෙන් එකතු කළ විට pH අගය ආසන්නව 11 සිට 2 දක්වා වෙනස් වේ.

9. දී ඇති සංයෝගයේ IUPAC නාමය කුමක් ද?

- (1) 5-hydroxy-4-bromohex-2-enoic acid
 (2) 4-bromo-5-hydroxyhex-4-enoic acid
 (3) 4-bromo-5-hydroxyhex-2-enoic acid
 (4) 3-bromo-2-hydroxyhex-4-enoic acid
 (5) 5-hydroxy-4-bromohex-4-enoic acid

10. සංචාත භාජනයක් තුළ 1 atm නියත පීඩනයක් යටතේ, දී ඇති ජල ස්කන්ධයක සාම්පලයක් ඝන අවස්ථාවෙන් ආරම්භ කර රත් කිරීමේදී සිදුවන උෂ්ණත්ව වෙනස පහත රූපයේ පෙන්වා ඇත.

පහත සඳහන් කුමක් A, B, C, D, E ලෙස දක්වා ඇති පරාසයන්හි පවතින ජලයේ කලාපවල හෝ කලාප සමතුලිතතා නිවැරදි නියෝජනය දක්වයි ද? මෙම ක්‍රියාවලිය අතරතුර ස්කන්ධ හානියක් සිදු නොවූ බව උපකල්පනය කරන්න.

	A	B	C	D	E
(1)	$\text{H}_2\text{O}(l)$	$\text{H}_2\text{O}(s)$	$\text{H}_2\text{O}(s) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O}(l)$	$\text{H}_2\text{O}(g)$	$\text{H}_2\text{O}(l) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O}(g)$
(2)	$\text{H}_2\text{O}(s) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O}(l)$	$\text{H}_2\text{O}(s)$	$\text{H}_2\text{O}(s) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O}(l)$	$\text{H}_2\text{O}(g)$	$\text{H}_2\text{O}(l) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O}(g)$
(3)	$\text{H}_2\text{O}(s)$	$\text{H}_2\text{O}(s) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O}(l)$	$\text{H}_2\text{O}(g)$	$\text{H}_2\text{O}(l) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O}(g)$	$\text{H}_2\text{O}(g)$
(4)	$\text{H}_2\text{O}(l)$	$\text{H}_2\text{O}(s) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O}(l)$	$\text{H}_2\text{O}(s)$	$\text{H}_2\text{O}(l) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O}(g)$	$\text{H}_2\text{O}(g)$
(5)	$\text{H}_2\text{O}(s)$	$\text{H}_2\text{O}(s) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O}(l)$	$\text{H}_2\text{O}(l)$	$\text{H}_2\text{O}(l) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O}(g)$	$\text{H}_2\text{O}(g)$

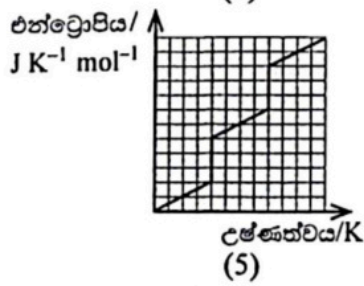
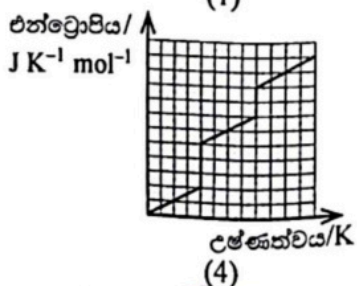
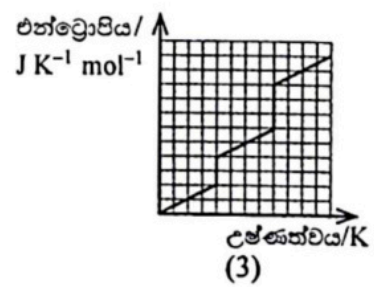
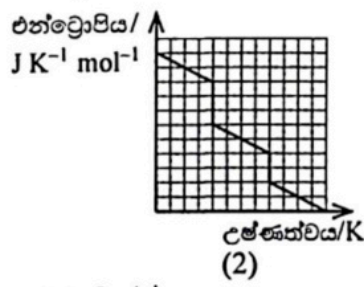
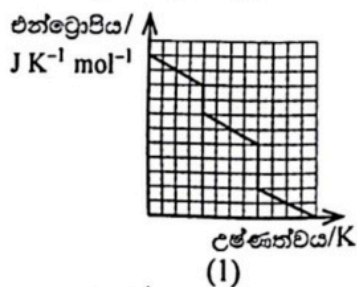
11. ශීතලයෙන්, විද්‍යාගාරයේ බෝතලයක තිබූ, සුත්‍රය $\text{Fe}(\text{NH}_4)_2(\text{SO}_4)_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ වන සංයෝගයක්, $0.005 \text{ mol dm}^{-3}$ Fe^{2+} අයන ජලීය ද්‍රාවණයකින් 250.00 cm^3 ක් පිළියෙළ කිරීම සඳහා භාවිත කරයි. බෝතලයේ තිබූ ලේබලය, සංයෝගයේ සංශුද්ධතාවය 80% බව පෙන්වුණි. ද්‍රාවණය පිළියෙළ කිරීමට අවශ්‍ය සංයෝගයේ ස්කන්ධය වනුයේ, (H = 1, N = 14, O = 16, S = 32 සහ Fe = 56)

- (1) 6.125 g (2) 1.96 g (3) 0.6125 g (4) 0.490 g (5) 0.392 g

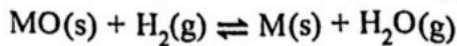
12. ක්ලෝරීන්හි ඔක්සෝ ඇනයන පිළිබඳ පහත සඳහන් ප්‍රකාශවලින් අසත්‍ය වනුයේ කුමක් ද?

- (1) ClO_2^- , ClO_3^- සහ ClO_4^- වල ලුපීස් තිත්-ඉරි ව්‍යුහවල ඔක්සිජන්-ක්ලෝරීන් ද්විත්ව බන්ධන පිළිවෙළින් එකක්, දෙකක් සහ තුනක් අඩංගු වේ.
 (2) ClO_2^- , ClO_3^- සහ ClO_4^- හි ක්ලෝරීන්වල ඔක්සිකරණ අංක පිළිවෙළින් +3, +5 සහ +7 වේ.
 (3) ClO_3^- ඇත්තේ කෝණික හැඩයකි.
 (4) ClO^- හි ව්‍යුහයේ O—Cl ද්විත්ව බන්ධනයක් ඇත.
 (5) ClO_3^- හි Cl වටා ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල ජ්‍යාමිතිය වකුස්තලීය වේ.

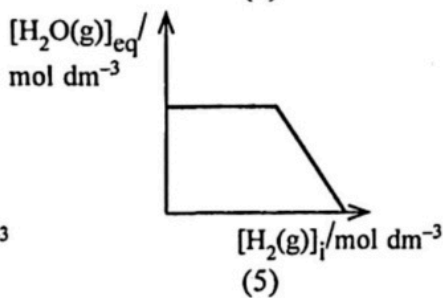
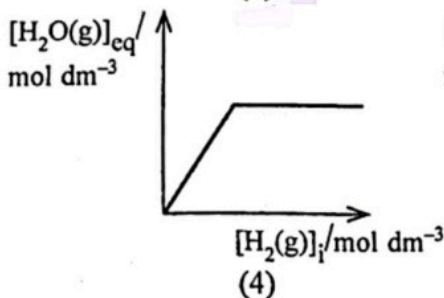
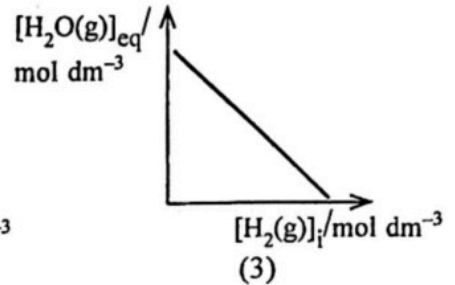
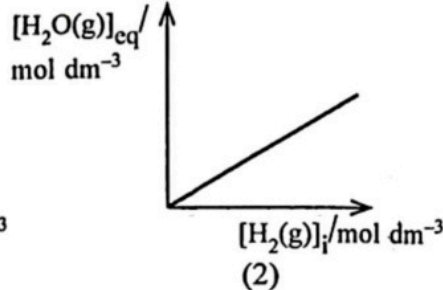
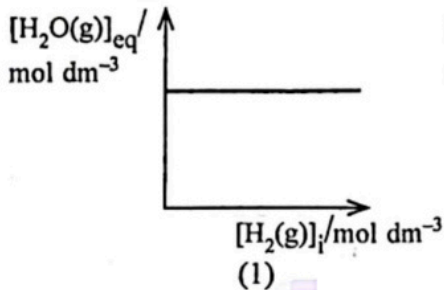
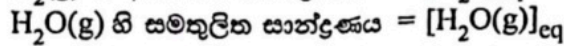
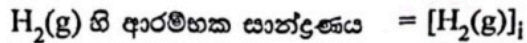
13. යම් ද්‍රව්‍යයක් රත් කළ විට එහි අවස්ථාව ඝන $\rightarrow$ ද්‍රව $\rightarrow$ වායු ලෙස වෙනස් වීමේදී එහි එන්ට්‍රොපියෙහි හැසිරීම පහත සඳහන් කුමන ප්‍රස්ථාරයෙන් දක්වයි ද?

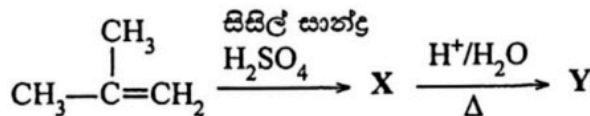
14. දී ඇති උෂ්ණත්වයකදී දෘඪ-සංචාත බඳුනක් තුළ පවතින පහත සමතුලිතතාවය සලකන්න. M ලෝහයකි.

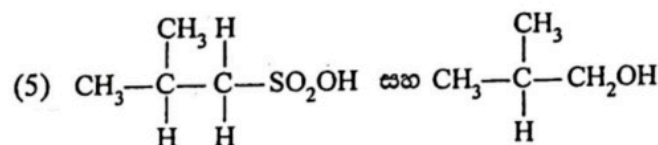
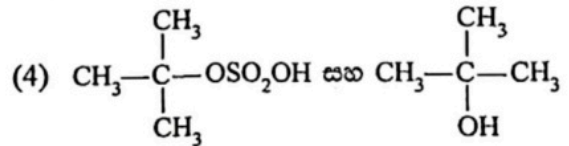
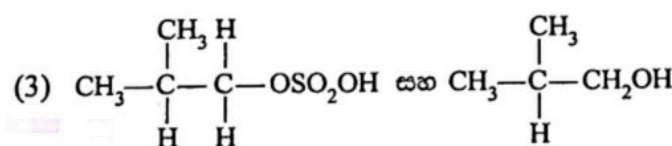
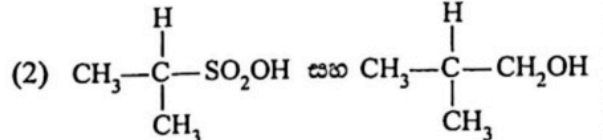
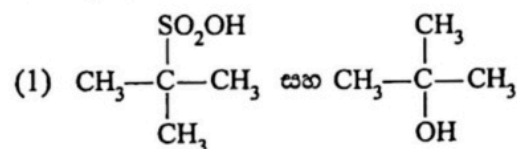
වැඩිපුර MO(s) පවත්වා ගනිමින් වෙනස් ආරම්භක $\text{H}_2(\text{g})$ සාන්ද්‍රණයන් සමග පරීක්ෂණ ශ්‍රේණියක් සිදු කරන ලදී. පහත සඳහන් කුමන ප්‍රස්තාරයක් මගින් $\text{H}_2(\text{g})$ හි ආරම්භක සාන්ද්‍රණය සමග $\text{H}_2\text{O(g)}$ හි සමතුලිත සාන්ද්‍රණයේ වෙනස්වීම නිරූපණය කරයි ද?

15. පහත සඳහන් ප්‍රතික්‍රියා පටිපාටිය සලකන්න.

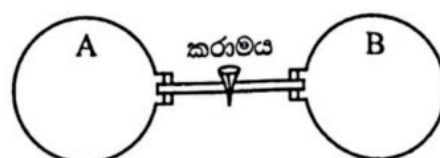

ඉහත දී නිබන්ධන ප්‍රතික්‍රියා පටිපාටියේ X සහ Y වල ව්‍යුහ පිළිවෙළින්,

16. පහත පෙන්වා ඇති පරිදි A හා B දෘඪ බඳුන් දෙක කරාමයකින් සම්බන්ධ කර ඇත. ආරම්භයේදී A බඳුනෙහි පරිපූර්ණ වායුවක් පුරවා ඇති අතර B බඳුන හිස්ව පවතී. කරාමය විවෘත කළ විට පද්ධතියෙහි එන්ට්‍රොපියෙහි සහ ගිබ්ස් ශෝජය ශක්තියෙහි වෙනස් වීම කෙසේවේදැයි පුරෝකථනය කරන්න. (උෂ්ණත්වය වෙනස් නොවන බව සලකන්න.)

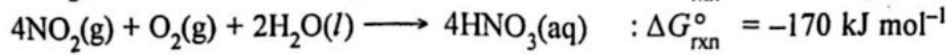
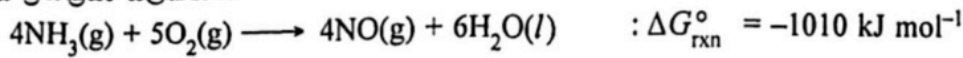
එන්ට්‍රොපිය	ගිබ්ස් ශෝජය ශක්තිය
(1) වැඩි වේ	වැඩි වේ
(2) අඩු වේ	අඩු වේ
(3) වැඩි වේ	අඩු වේ
(4) වැඩි වේ	වෙනස් නොවේ
(5) අඩු වේ	වෙනස් නොවේ

17. දී ඇති උෂ්ණත්වයකදී සංවෘත බඳුනක් තුළ $2X(g) + Y(g) \longrightarrow Z(g)$ යන මූලික ප්‍රතික්‍රියාව සිදුවේ. $X(g)$ හි ආරම්භක සාන්ද්‍රණය දෙගුණයක් සහ $Y(g)$ හි ආරම්භක සාන්ද්‍රණය තෙගුණයක් කළේ නම්, කුමන ගුණාකාරයකින් ප්‍රතික්‍රියාවෙහි ශීඝ්‍රතාවය වැඩි වේ ද?

(1) 5 (2) 6 (3) 12 (4) 18 (5) 24

18. පහත ප්‍රතික්‍රියා සලකන්න.

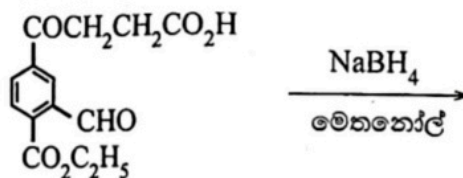
$4NH_3(g) + 8O_2(g) \longrightarrow 4HNO_3(aq) + 4H_2O(l)$ ප්‍රතික්‍රියාවෙහි ΔG° kJ mol⁻¹ වලින් වන්නේ,

(1) -1320 (2) -1250 (3) -1100 (4) -1040 (5) 1100

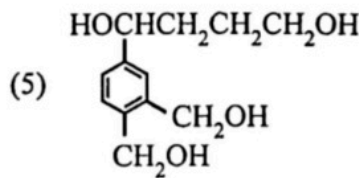
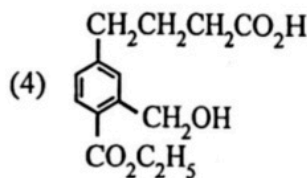
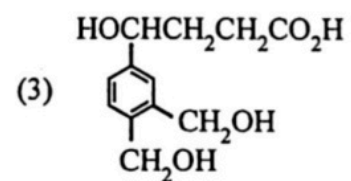
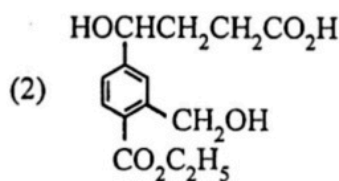
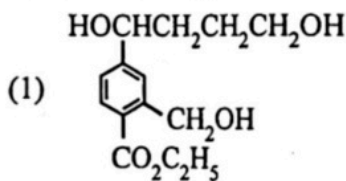
19. වැඩිපුර තනුක HCl එකතු කළ විට පැහැදිලි ද්‍රාවණයක් ලබාදෙමින්, ආම්ලිකාන $K_2Cr_2O_7$ වලින් පෙහෙවූ පෙරහන් කඩදාසියක් කොළ පැහැ ගන්වන වායුවක් පිට කරනුයේ, පහත දක්වා ඇති කුමන ඝන සංයෝගය ද?

(1) $ZnBr_2$ (2) Ag_2CO_3 (3) $Na_2S_2O_3$ (4) $SrSO_3$ (5) $Cr(OH)_3$

20. පහත දක්වා ඇති ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න.

සෑදෙන එළය වනුයේ,

21. $\frac{1}{2}A_2(g) + \frac{1}{2}B_2(g) \longrightarrow AB(g)$ ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න.

$A_2(g)$, $B_2(g)$ සහ $AB(g)$ හි බන්ධන විඝටනයේ එන්තැල්පි අගයන්හි අනුපාතය 2 : 1 : 2 වේ. මෙම ප්‍රතික්‍රියාවේ එන්තැල්පි වෙනස -100 kJ mol^{-1} වේ. $A_2(g)$ හි බන්ධන විඝටනයේ එන්තැල්පි අගය kJ mol⁻¹ වලින් වන්නේ,

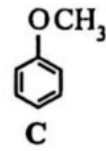
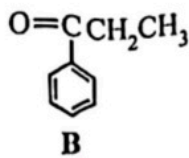
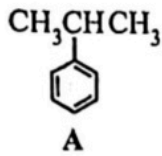
(1) 100 (2) 300 (3) 350 (4) 400 (5) 450

22. 25 °C දී, $Pt(s) | Fe^{2+}(aq), Fe^{3+}(aq)$ සහ $Pt(s) | Mn^{2+}(aq), H^+(aq), MnO_4^-(aq)$ අර්ධ කෝෂ භාවිතයෙන් විද්‍යුත් රසායනික කෝෂයක් ගොඩනඟන ලදී. මෙම කෝෂය සඳහා 25 °C දී පහත සඳහන් කුමක් නිවැරදි වේ ද?

$$E^\circ_{Fe^{3+}(aq)/Fe^{2+}(aq)} = +0.77 \text{ V}, \quad E^\circ_{MnO_4^-(aq)/Mn^{2+}(aq)} = +1.51 \text{ V}$$

ඇනෝඩය	කැතෝඩය	කෝෂ අංකනය	ව.ගා.ව./V
(1) $Fe^{3+}(aq) Fe^{2+}(aq)$	$MnO_4^-(aq) Mn^{2+}(aq)$	$Pt(s) Fe^{2+}(aq), Fe^{3+}(aq) MnO_4^-(aq), H^+(aq), Mn^{2+}(aq) Pt(s)$	-0.74
(2) $Fe^{3+}(aq) Fe^{2+}(aq)$	$MnO_4^-(aq) Mn^{2+}(aq)$	$Pt(s) Fe^{2+}(aq), Fe^{3+}(aq) MnO_4^-(aq), H^+(aq), Mn^{2+}(aq) Pt(s)$	+0.74
(3) $MnO_4^-(aq) Mn^{2+}(aq)$	$Fe^{3+}(aq) Fe^{2+}(aq)$	$Pt(s) Fe^{2+}(aq), Fe^{3+}(aq) MnO_4^-(aq), H^+(aq), Mn^{2+}(aq) Pt(s)$	+0.74
(4) $Fe^{3+}(aq) Fe^{2+}(aq)$	$MnO_4^-(aq) Mn^{2+}(aq)$	$Pt(s) Mn^{2+}(aq), H^+(aq), MnO_4^-(aq) Fe^{3+}(aq), Fe^{2+}(aq) Pt(s)$	+0.74
(5) $Fe^{3+}(aq) Fe^{2+}(aq)$	$MnO_4^-(aq) Mn^{2+}(aq)$	$Pt(s) Mn^{2+}(aq), H^+(aq), MnO_4^-(aq) Fe^{3+}(aq), Fe^{2+}(aq) Pt(s)$	-0.74

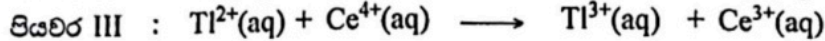
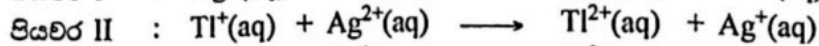
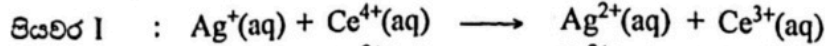
23. පහත දක්වා ඇති සංයෝග සලකන්න.

මෙම සංයෝගවල ෆ්‍රිඩල්-ක්‍රාෆ්ට්ස් (Friedel-Crafts) එසයිලීකරණයේ පහසුතාවය වැඩිවන පිළිවෙළ වනුයේ,

- (1) $A < B < C$ (2) $A < C < B$ (3) $B < A < C$ (4) $B < C < A$ (5) $C < B < A$

24. උත්ප්‍රේරකයක් හමුවේ සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාවක යන්ත්‍රණයෙහි පියවර පහත දක්වා ඇත.

පහත සඳහන් කුමක්, සමස්ත ප්‍රතික්‍රියාව, උත්ප්‍රේරකය සහ අතරමැදිය/අතරමැදියන් නිවැරදිව හඳුන්වා දේ ද?

සමස්ත ප්‍රතික්‍රියාව

උත්ප්‍රේරකය අතරමැදිය/අතරමැදියන්

(1) $2\text{Ce}^{4+}(\text{aq}) + \text{Tl}^+(\text{aq}) \longrightarrow 2\text{Ce}^{3+}(\text{aq}) + \text{Tl}^{3+}(\text{aq})$	$\text{Ag}^+(\text{aq})$	$\text{Ag}^{2+}(\text{aq}), \text{Tl}^{2+}(\text{aq})$
(2) $2\text{Ce}^{4+}(\text{aq}) + \text{Tl}^+(\text{aq}) \longrightarrow 2\text{Ce}^{3+}(\text{aq}) + \text{Tl}^{3+}(\text{aq})$	$\text{Tl}^{2+}(\text{aq})$	$\text{Ag}^{2+}(\text{aq})$
(3) $\text{Ce}^{4+}(\text{aq}) + \text{Tl}^+(\text{aq}) \longrightarrow \text{Tl}^{2+}(\text{aq}) + \text{Ce}^{3+}(\text{aq})$	$\text{Ag}^+(\text{aq})$	$\text{Ag}^{2+}(\text{aq})$
(4) $\text{Ce}^{4+}(\text{aq}) + \text{Tl}^+(\text{aq}) \longrightarrow \text{Tl}^{2+}(\text{aq}) + \text{Ce}^{3+}(\text{aq})$	$\text{Ag}^{2+}(\text{aq})$	$\text{Ag}^+(\text{aq})$
(5) $\text{Ce}^{4+}(\text{aq}) + \text{Tl}^{2+}(\text{aq}) \longrightarrow \text{Tl}^{3+}(\text{aq}) + \text{Ce}^{3+}(\text{aq})$	$\text{Ag}^+(\text{aq})$	$\text{Ag}^{2+}(\text{aq}), \text{Tl}^+(\text{aq})$

25. පහත සඳහන් ප්‍රකාශවලින් කුමක් වැරදි වේ ද?

- දී ඇති උෂ්ණත්වයකදී දෘඪ-සංවෘත බඳුනක් තුළ පවතින වායුමය සමතුලිත පද්ධතියකට නිෂ්ක්‍රීය වායුවක් එකතු කළ විට පද්ධතියේ මුළු පීඩනය වැඩි වන අතර සමතුලිතතා නියතය නොවෙනස්ව පවතී.
- දී ඇති උෂ්ණත්වයකදී සුනම්‍ය-සංවෘත බඳුනක් තුළ පවතින වායුමය සමතුලිත පද්ධතියක මුළු පීඩනය නියතව තබා ගනිමින් නිෂ්ක්‍රීය වායුවක් එකතු කළ විට සමතුලිතතා නියතය නොවෙනස්ව පවතී.
- දී ඇති උෂ්ණත්වයකදී දෘඪ-සංවෘත බඳුනක් තුළ පවතින $2\text{HgO}(\text{s}) \rightleftharpoons 2\text{Hg}(\text{l}) + \text{O}_2(\text{g})$ සමතුලිත පද්ධතියෙහි පීඩනය වැඩි කළ විට සමතුලිතතා ලක්ෂ්‍ය දකුණු දෙසට යොමු වේ.
- නියත උෂ්ණත්වයකදී සුනම්‍ය-සංවෘත බඳුනක් තුළ පවතින $2\text{SO}_2(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{SO}_3(\text{g})$ සමතුලිත පද්ධතියෙහි $\text{SO}_3(\text{g})$ ඵලදාව වැඩි කිරීමට බාහිර පීඩනයක් යෙදීමෙන් බඳුනෙහි පරිමාව අඩු කළ යුතු ය.
- නියත උෂ්ණත්වයකදී දෘඪ-සංවෘත බඳුනක් තුළ පවතින $\text{C}(\text{s}) + 2\text{H}_2(\text{g}) \rightleftharpoons \text{CH}_4(\text{g})$ සමතුලිත පද්ධතියෙහි පීඩනය වැඩි කළ විට ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාවේ ශීඝ්‍රතාවය වැඩි වේ.

26. 25°C හා 100°C දී $\text{Mg}(\text{OH})_2(\text{s})$ හි ජලයෙහි ද්‍රාව්‍යතාවය පිළිවෙළින් $1.0 \times 10^{-4} \text{ mol dm}^{-3}$ සහ $4.0 \times 10^{-3} \text{ mol dm}^{-3}$ වේ. 100°C හි පවතින $\text{Mg}(\text{OH})_2$ ද්‍රාවණයක $\text{OH}^-(\text{aq})$ සාන්ද්‍රණය සහ pH අගය, 25°C පවතින ද්‍රාවණයකින් කෙසේ වෙනස් වේ ද?

25°C දී $K_w = 1.0 \times 10^{-14} \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-6}$ සහ 100°C දී $K_w = 5.5 \times 10^{-14} \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-6}$ වේ.

$[\text{OH}^-(\text{aq})]$

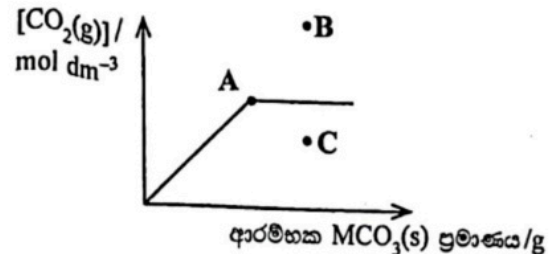
pH

(1) වැඩිය	වෙනසක් නැත
(2) වැඩිය	වැඩිය
(3) වෙනසක් නැත	වැඩිය
(4) අඩුය	අඩුය
(5) වැඩිය	අඩුය

27. 2,4-ඩයිනයිට්‍රෝෆීනයිල්හයිඩ්‍රසින් (2,4-DNP) සමග වර්ණවත් අවක්ෂේපයක් ලබාදෙන සහ ව්‍යුහයේ බෙන්සීන් වලයක් ඇති, අණුක සූත්‍රය $\text{C}_8\text{H}_8\text{O}$ වන සමාවයවික සංයෝග කොපමණ සංඛ්‍යාවක් පවතී ද?

- (1) 2 (2) 3 (3) 4 (4) 5 (5) 6

28. එක්තරා උෂ්ණත්වයකදී දෘඪ-සංචාන බඳුනක් තුළ $\text{MCO}_3(\text{s})$ ලෝහ කාබනේටය, $\text{MO}(\text{s})$ සහ $\text{CO}_2(\text{g})$ බවට විභේජනය වීම සඳහා සිදු කරන ලද පරීක්ෂණ කිහිපයක් අනුසාරයෙන් දී ඇති ප්‍රස්ථාරය ලබාගන්නා ලදී. ආරම්භක $\text{MCO}_3(\text{s})$ ප්‍රමාණය වෙනස් කරමින් $\text{CO}_2(\text{g})$ සාන්ද්‍රණ මැන ගන්නා ලදී.

මෙම පද්ධතිය පිළිබඳව පහත ප්‍රකාශ අතුරෙන් කුමක් වැරදි වේ ද? K යනු සමතුලිතතා නියතය හා Q යනු ප්‍රතික්‍රියා ලබ්ධිය වේ.

- (1) A ලක්ෂ්‍යයෙන් පසු පමණක් $\text{MCO}_3(\text{s}) \rightleftharpoons \text{MO}(\text{s}) + \text{CO}_2(\text{g})$ සමතුලිතතාවය ස්ථාපනය වේ.
 - (2) B ලක්ෂ්‍යයේදී $Q > K$ වේ.
 - (3) C ලක්ෂ්‍යයේදී $Q < K$ වේ.
 - (4) A ලක්ෂ්‍යයෙන් පසු පද්ධතියෙහි පීඩනය වෙනස් නොවේ.
 - (5) B හා C ලක්ෂ්‍ය දෙකෙහිදීම $Q = K$ වේ.
29. ජලය සමග ලෝහමය සෝඩියම්වල ප්‍රතික්‍රියාව අප්‍රතිවර්ථය වේ. ලෝහමය Na 460.0 g ට, සංශුද්ධ ජලය 1.80 g ප්‍රවේශමෙන් එකතු කරන ලදී. සෑදෙන උපරිම H_2 වායු ප්‍රමාණය මවුලවලින් වනුයේ, (H = 1, O = 16 සහ Na = 23)
- (1) 20
 - (2) 10
 - (3) 0.20
 - (4) 0.10
 - (5) 0.05
30. CaCO_3 සහ ZnCO_3 1:1 ස්කන්ධ අනුපාතයකින් අඩංගු මිශ්‍රණයක සහ සාම්පලයකට තනුක HCl එකතු කළ විට පැහැදිලි ද්‍රාවණයක් ලැබුණි. අවසන් ද්‍රාවණයේ $\text{Ca}^{2+} : \text{Zn}^{2+}$ මවුල අනුපාතය ආසන්නව වනුයේ, (C = 12, O = 16, Ca = 40 සහ Zn = 65)
- (1) 1 : 1
 - (2) 5 : 4
 - (3) 4 : 5
 - (4) 2 : 1
 - (5) 1 : 2
- අංක 31 සිට 40 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා දී ඇති (a), (b), (c) සහ (d) යන ප්‍රතිචාර හතර අතුරෙන්, එකක් හෝ වැඩි සංඛ්‍යාවක් හෝ නිවැරදි ය. නිවැරදි ප්‍රතිචාරය/ප්‍රතිචාර කවරේ දැයි තෝරා ගන්න.

- (a) සහ (b) පමණක් නිවැරදි නම් (1) මත ද
- (b) සහ (c) පමණක් නිවැරදි නම් (2) මත ද
- (c) සහ (d) පමණක් නිවැරදි නම් (3) මත ද
- (d) සහ (a) පමණක් නිවැරදි නම් (4) මත ද

වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ සංයෝජනයක් හෝ නිවැරදි නම් (5) මත ද

පිළිතුරු පත්‍රයෙහි දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි ලකුණු කරන්න.

ගුහක උපදෙස් සම්පිණ්ඩනය

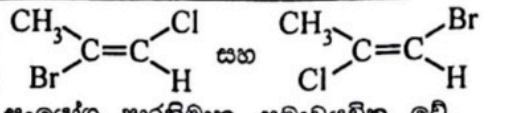
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
(a) සහ (b) පමණක් නිවැරදියි	(b) සහ (c) පමණක් නිවැරදියි	(c) සහ (d) පමණක් නිවැරදියි	(d) සහ (a) පමණක් නිවැරදියි	වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ සංයෝජනයක් හෝ නිවැරදි නම්

31. සම්මත හයිඩ්‍රජන් ඉලෙක්ට්‍රෝඩය පිළිබඳව පහත කුමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ සත්‍ය වේ ද?
- (a) ඉලෙක්ට්‍රෝඩයෙහි E° අගය 0.00 V ලෙස සලකනු ලැබේ.
 - (b) අර්ධ ප්‍රතික්‍රියාව අප්‍රතිවර්ථය වේ.
 - (c) අර්ධ ප්‍රතික්‍රියාව සැමවිටම ස්වයංසිද්ධ වේ.
 - (d) සලකනු ලබන විද්‍යුත් රසායනික කෝෂය අනුව එයට ඇනෝඩය හෝ කැතෝඩය ලෙස ක්‍රියා කළ හැක.
32. ඇසිටෝන් සමග 2,4-ඩයිනයිට්‍රෝෆීනයිල්හයිඩ්‍රසින් (2,4-DNP) ප්‍රතික්‍රියාව සම්බන්ධව, පහත සඳහන් කුමන වගන්තිය/වගන්ති නිවැරදි වේ ද?
- (a) මෙය පියවර දෙකකින් සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාවක් වන අතර දෙවන පියවර විජලන ප්‍රතික්‍රියාවකි.
 - (b) මෙම ප්‍රතික්‍රියාවේදී පළමුවන පියවරෙහිදී සෑදෙන ඵලය වෙන් කර ගැනීමට හැකි ය.
 - (c) මෙම ප්‍රතික්‍රියාවේදී සෑදෙන වර්ණවත් ඵලයේ ව්‍යුහය $\text{H}_3\text{C}-\text{C}(\text{OH})(\text{CH}_3)-\text{N}=\text{N}-\text{C}_6\text{H}_3(\text{NO}_2)_2$ වේ.
 - (d) ඇසිටෝන්, ඇසිටික් අම්ලයෙන් වෙන් කර හඳුනාගැනීමට මෙම ප්‍රතික්‍රියාව භාවිත කළ හැක.

33. සබන් යනු මේද අම්ලවල සෝඩියම් හෝ පොටෑසියම් ලවණයකි. කඨින ජලය සහ සබන් පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ හඳුනාගන්න.
- සබන්වල පිරිසිදු කිරීමේ හැකියාව සංශුද්ධ ජලයේදී වඩා කඨින ජලයේදී වැඩි ය.
 - බහුසංයුජ කැටායන සබන් සමග ප්‍රතික්‍රියාවෙන් සෑදෙන අවක්ෂේප ජලයට වඩා ඝනත්වයෙන් වැඩි ය.
 - මේද අම්ලවල ඇනායන බහුසංයුජ කැටායනයකට ආකර්ෂණය වීමෙන් අවක්ෂේපයක් සෑදේ.
 - Ca^{2+} , Mg^{2+} සහ Fe^{2+} කඨින ජලයේ ඇති සමහරක් බහුසංයුජ කැටායන වේ.
34. නයිට්‍රජන්වල රසායනය පිළිබඳ පහත කුමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ සත්‍ය වන්නේ ද?
- වායුගෝල පීඩනය යටතේ නයිට්‍රජන් ජලයේ සුළු වශයෙන් දියවන අතර නයිට්‍රජන්වල ජලයේ ද්‍රාව්‍යතාව පීඩනයක් සමග වැඩි වේ.
 - සංයෝගවල නයිට්‍රජන් -3 සිට $+5$ දක්වා ඔක්සිකරණ අංක පෙන්වයි.
 - නයිට්‍රජන්හට බහුරූපී ආකාර කිහිපයක් තිබේ.
 - අකුණු ගැසීමේදී වායුගෝලීය නයිට්‍රජන්, NH_3 බවට පරිවර්තනය වේ.
35. 25°C දී පහත අර්ධ ප්‍රතික්‍රියා සලකන්න.
- $$\text{Ag}^+(\text{aq}) + \text{e}^- \longrightarrow \text{Ag}(\text{s}) \quad : E^\circ = +0.80 \text{ V}$$
- $$\text{Cu}^{2+}(\text{aq}) + 2\text{e}^- \longrightarrow \text{Cu}(\text{s}) \quad : E^\circ = +0.34 \text{ V}$$
- $$\text{Zn}^{2+}(\text{aq}) + 2\text{e}^- \longrightarrow \text{Zn}(\text{s}) \quad : E^\circ = -0.76 \text{ V}$$
- පහත සඳහන් කුමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ සත්‍ය වේ ද?
- $\text{CuSO}_4(\text{aq})$ ද්‍රාවණයක් තුළ $\text{Zn}(\text{s})$ ලෝහ දණ්ඩක් තැබූ විට $\text{Cu}(\text{s})$ ලෝහය $\text{Zn}(\text{s})$ දණ්ඩ මත තැන්පත් වේ.
 - ඉහත නියෝජනය කරන අර්ධකෝෂවලින් ගොඩනැගිය හැකි විද්‍යුත් රසායනික කෝෂ අතුරෙන් $\text{Zn}(\text{s}) \mid \text{Zn}^{2+}(\text{aq}) \parallel \text{Ag}^+(\text{aq}) \mid \text{Ag}(\text{s})$ ට වැඩිම වි.ගා.බ. අගය ඇත.
 - $\text{CuSO}_4(\text{aq})$ ද්‍රාවණයක් තුළ $\text{Ag}(\text{s})$ ලෝහ දණ්ඩක් තැබූ විට $\text{Cu}(\text{s})$ ලෝහය $\text{Ag}(\text{s})$ දණ්ඩ මත තැන්පත් වේ.
 - $0.50 \text{ mol dm}^{-3} \text{ H}_2\text{SO}_4(\text{aq})$ අම්ල ද්‍රාවණයකට $\text{Cu}(\text{s})$, එකතු කළ විට, $\text{H}_2(\text{g})$ පිට නොවේ.
36. වියළි ඊතරහි ඇති Mg සමග ප්‍රතික්‍රියා කළ විට, පහත දක්වා ඇති සංයෝග අතුරෙන් කුමක්/කුමන ඒවා අවසාන එලය ලෙස ග්‍රිනාඩ් ප්‍රතිකාරකයක් නොසාදයි ද?
- $\text{CH}_3\text{C}(=\text{O})\text{CH}_2\text{CH}_2\text{Br}$ ✓
 - $\text{CH}_3\text{CH}(\text{NH}_2)\text{CH}_2\text{CH}_2\text{Cl}$ ✓
 - $\text{CH}_3\text{C}\equiv\text{C}-\text{H}$
 - $\text{BrCH}_2\text{CH}=\text{CH}_2$
37. ගෘහස්ථ ශීතකරණවල ශීතකාරකය ලෙස ඩයික්ලෝරොඩයිෆ්ලෝරොමිතේන් ($\text{R}-12$) භාවිත කරයි. නිවැරදි ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ හඳුනාගන්න.
- වාෂ්පශීලී $\text{R}-12$ සංයෝගය නිදහස් වූ විට ස්ථර ගෝලය කරා ළඟා වීමට ඉහළ හැකියාවක් ඇත.
 - පරිවර්ති ගෝලයේදී $\text{R}-12$ ස්ථායී වුවත් ස්ථර ගෝලයේදී එය විශේෂනය වී ක්ලෝරීන් මුක්ත බන්ධක සාදයි.
 - හරිතාගාර වායුවක් වන $\text{R}-12$ ගෝලීය උණුසුම් ඉහළ යෑමට දායක වේ.
 - ප්‍රකාශ රසායන ධූමිකාවෙන් සෑදුණු ඔසෝන් ක්ෂය කිරීම $\text{R}-12$ මගින් සිදු කරයි. ✓
38. දී ඇති උෂ්ණත්වයක පරිමාව 1.0 dm^3 වන දෘඪ-සංවෘත බඳුනක පුරවා ඇති තාත්වික වායුවක පීඩනය, සම ප්‍රමාණයක පරිපූර්ණ වායුවක් සඳහා ගණනය කළ පීඩනයට වඩා අඩු ය. පහත සඳහන් කුමන වගන්තිය/වගන්ති මෙම අතාත්වික හැසිරීමේ නිරීක්ෂණය සඳහා වලංගු හේතු ලබා නොදෙයි ද?
- බඳුනෙහි පරිමාව සමග සන්සන්දනය කළ විට, තාත්වික වායු අණුවල පරිමාව නොසලකා හැරිය නොහැක.
 - තාත්වික වායු අණුවල ප්‍රවේගයන් පරිපූර්ණ වායු අණුවල ප්‍රවේගයන්වලට වඩා අඩු ය.
 - තාත්වික වායු අණු එකිනෙකට ආකර්ෂණය වන බැවින් ඒවා බඳුනෙහි බිත්ති මත පරිපූර්ණ වායුවක් මගින් ඇති කරන බලයට සමාන වන බලයක් ඇති නොකරයි.
 - තාත්වික වායු අණු බඳුනෙහි බිත්ති දෙසට ආකර්ෂණය වේ.
39. පහත කාර්මික ක්‍රියාවලි අතුරෙන් කුමක්/කුමන ඒවා ප්‍රතිචාන මූලධර්මය භාවිත කරයි ද?
- පටල කෝෂ ක්‍රමය මගින් NaOH නිෂ්පාදනය
 - ධාරා උෂ්මකයක් මගින් Fe නිස්සාරණය
 - ස්පර්ශ ක්‍රමය මගින් H_2SO_4 නිෂ්පාදනය
 - හේබර්-බෝස් ක්‍රමය මගින් NH_3 නිෂ්පාදනය

40. සල්ෆරික් ඔක්සෝඅම්ල පිළිබඳව සත්‍ය වන්නේ පහත කුමන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ ද?
- (a) සාන්ද්‍ර සල්ෆියුරික් අම්ලයට විජලකාරකයක් ලෙස ක්‍රියා කළ හැක.
- (b) ජලය සමග $\text{SO}_2(\text{g})$ ප්‍රතික්‍රියාව සල්ෆියුරික් අම්ලය නිපදවයි.
- (c) සමහර ලෝහ සහ අලෝහ සමග උණු සාන්ද්‍ර සල්ෆියුරික් අම්ලයට ඔක්සිකාරකයක් ලෙස ප්‍රතික්‍රියා කළ හැකිය.
- (d) H_2SO_4 සහ H_2SO_3 යන දෙකෙහිම ව්‍යුහවල $\text{S}=\text{O}$ බන්ධන දෙක බැගින් අඩංගු ය.
- ප්‍රශ්න අංක 41 සිට 50 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා ප්‍රකාශ දෙක බැගින් ඉදිරිපත් කර ඇත. එම ප්‍රකාශ යුගලයට හොඳින්ම ගැළපෙනුයේ පහත වගුවෙහි දැක්වෙන පරිදි (1), (2), (3), (4) සහ (5) යන ප්‍රතිචාරවලින් කවර ප්‍රතිචාරය දැයි තෝරා පිළිතුරු පත්‍රයෙහි උචිත ලෙස ලකුණු කරන්න.

ප්‍රතිචාරය	පළමුවැනි ප්‍රකාශය	දෙවැනි ප්‍රකාශය
(1)	සත්‍ය වේ.	සත්‍ය වන අතර, පළමුවැනි ප්‍රකාශය නිවැරදිව පහදා දෙයි.
(2)	සත්‍ය වේ.	සත්‍ය වන නමුත් පළමුවැනි ප්‍රකාශය නිවැරදිව පහදා නොදෙයි.
(3)	සත්‍ය වේ.	අසත්‍ය වේ.
(4)	අසත්‍ය වේ.	සත්‍ය වේ.
(5)	අසත්‍ය වේ.	අසත්‍ය වේ.

	පළමුවැනි ප්‍රකාශය	දෙවැනි ප්‍රකාශය
41.	බෙන්සින් Cl_2 සමග FeCl_3 හමුවේ ප්‍රතික්‍රියා කර ලබාදෙයි.	Cl_2 , FeCl_3 සමග ප්‍රතික්‍රියා කර සෑදෙන Cl^+ ඉලෙක්ට්‍රෝෆිලය ඉලෙක්ට්‍රෝන බහුල බෙන්සින් වලය සමග ප්‍රතික්‍රියා කරයි.
42.	s-ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍ය මෙන් නොව p-ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍ය පහත්සිඵ පරීක්ෂණයේදී ඔක්සිකාරක දැල්ලට ලාක්ෂණික වර්ණයක් ලබා නොදෙයි.	ආවර්තිතා වගුවේ 2 හා 3 ආවර්තවල p-ගොනුවේ සියලුම මූලද්‍රව්‍යවල ප්‍රථම අයනීකරණ ශක්තීන් අනුරූප ආවර්තවලම ඇති s-ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍යවල අගයන්ට වඩා වැඩි වේ.
43.	$\text{H}_2\text{O}(\text{s}) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O}(\text{l})$ තාප අවශෝෂක ක්‍රියාවලියකි.	අයිස් දියවීමේ ක්‍රියාවලිය ඉහළ උෂ්ණත්ව හා ඉහළ පීඩන මගින් පහසු කරයි.
44.	ඕසෝන් රබර්වල යාන්ත්‍රික ශක්තිය අඩු කරයි.	රබර්වල ඇති ද්විත්ව බන්ධන සමග ඕසෝන් ප්‍රතික්‍රියා කරයි.
45.	ICl_2^- , N_3^- සහ BeCl_2 වල මධ්‍ය පරමාණුවල සංයුජතා කවච ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල ගණන එකිනෙකින් වෙනස් වුවත් ඒවාට එකම හැඩයක් ඇත.	අණු සහ අයනවල මධ්‍ය පරමාණුව මත ඇති එකසර ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල එකිනෙක විකර්ෂණය අවම කිරීමට එකිනෙකට හැකිතාක් දුරින් පිහිටයි.
46.	ද්‍රව ජලය අයිස් බවට ඝනීභවනය වීමේ එන්ට්‍රොපි වෙනස, අයිස් උෂ්ණත්වය වීමේ එන්ට්‍රොපි වෙනසට වඩා වැඩි ය.	ද්‍රව සහ වායු සමග සන්සන්දනයේදී ඝනීභවනයේ එන්ට්‍රොපිය අඩු ය.
47.	දී ඇති උෂ්ණත්වයකදී $\text{HNO}_3(\text{aq})$ ද්‍රාවණයක් තුළ $\text{Ag}_2\text{C}_2\text{O}_4(\text{s})$ හි මවුලික ද්‍රාව්‍යතාවය, ආස්‍රාත ජලය තුළ එහි මවුලික ද්‍රාව්‍යතාවයට වඩා වැඩි ය.	තනුක අම්ලයක් හමුවේ $\text{C}_2\text{O}_4^{2-}(\text{aq})$ අයන, $\text{HC}_2\text{O}_4^-(\text{aq})$ අයන සහ/හෝ $\text{H}_2\text{C}_2\text{O}_4(\text{aq})$ බවට පත් වේ.
48.	 සහ සංයෝග පාරත්‍රිමාන සමාවයවික වේ.	එකිනෙකෙහි දර්පණ ප්‍රතිබිම්බ නොවන ඕනෑම සංයෝග දෙකක් පාරත්‍රිමාන සමාවයවික වේ.
49.	පොලිඑතිලීන් ආකලන බහුඅවයවිකයක් ලෙස වර්ගීකරණය කෙරේ.	එතිලීන්හි ද්විත්ව බන්ධන එහි ප්‍රතික්‍රියාවලට හේතු වේ.
50.	සාන්ද්‍ර නයිට්‍රික් අම්ලය විද්‍යාගාරවල දුඹුරු විදුරු බෝතල්වල ගබඩා කරයි.	නයිට්‍රික් අම්ලය ආලෝකය හමුවේ නයිට්‍රජන් ඩයොක්සයිඩ් බවට විභෝජනය වේ.

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2026
கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2026
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2026

රසායන විද්‍යාව II
இரசாயனவியல் II
Chemistry II

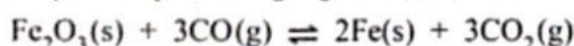
02 S II

* සාර්වත්‍ර වායු නියතය $R = 8.314 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$
* ඇවගාඩ්රෝ නියතය $N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$

B කොටස — රචනා

ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. (එක් එක් ප්‍රශ්නයට ඔබතු 150 බැගින් ලැබේ.)

5. (a) 300 K සහ 1 atm හිදී පහත දැක්වෙන ප්‍රතික්‍රියාව සලකන්න.

300 K සහ 1 atm හිදී පහත තාපගතික දත්ත දී ඇත.

	CO(g)	CO ₂ (g)	Fe(s)	Fe ₂ O ₃ (s)
$\Delta H_f^\circ / \text{kJ mol}^{-1}$	-111	-394	0	-824
$S^\circ / \text{J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$	197	213	27	87

- 300 K හිදී ප්‍රතික්‍රියාවෙහි ΔH_{rxn}° ගණනය කරන්න.
- 300 K හිදී ප්‍රතික්‍රියාවෙහි ΔS_{rxn}° ගණනය කරන්න.
- මෙම ප්‍රතික්‍රියාව “න්‍යායාත්මකව ඕනෑම උෂ්ණත්වයකදී සිදු විය හැකි බව” පෙන්වන්න. ඔබ යොදාගත් උපකල්පනය සඳහන් කරන්න.
- 300 K හිදී ප්‍රතික්‍රියාවෙහි සමතුලිතතා නියතය, K_p සඳහා ප්‍රකාශනය ලියන්න.
- 300 K හිදී ප්‍රතික්‍රියාවෙහි සමතුලිතතා නියතය, K_c සඳහා ප්‍රකාශනය K_p අනුසාරයෙන් ව්‍යුත්පන්න කරන්න.
- 300 K හිදී ප්‍රතික්‍රියාවෙහි K_p අගය 125 වන අතර 900 K දී එම අගය 27 බව සොයාගන්නා ලදී.
I. මෙම උෂ්ණත්ව දෙකෙහිදී $\text{CO}_2(\text{g})$ හා $\text{CO}(\text{g})$ හි ආංශික පීඩන අතර අනුපාත ($P_{\text{CO}_2(\text{g})} / P_{\text{CO}(\text{g})}$) ගණනය කරන්න.
II. ඉහත I හි ලබාගත් අගයන් දෙකෙහි වෙනස සඳහා හේතු දක්වන්න.
- දී ඇති උෂ්ණත්වයකදී පද්ධතියෙහි මුළු පීඩනය වැඩි කළ විට සමතුලිතතා ලක්ෂ්‍යය මත සිදුවන බලපෑම පැහැදිලි කරන්න.
- CO(g) භාවිතයෙන් ධාරා උෂ්මකයක් තුළ $\text{Fe}_2\text{O}_3(\text{s})$, $\text{Fe}(\text{s})$ බවට ඔක්සිහරණය කළ හැක. ධාරා උෂ්මකය තුළ ලබාගත හැකි උපරිම උෂ්ණත්වය 2300 K වේ. මෙයට සමාන ප්‍රතික්‍රියාවකින් $\text{Al}_2\text{O}_3(\text{s})$, $\text{Al}(\text{s})$ බවට CO(g) භාවිතයෙන් ඔක්සිහරණය කළ හැකි නමුත් එය ධාරා උෂ්මකයක් තුළ සිදු නොකරන්නේ මන්දැයි සුදුසු ගණනය කිරීමක් මගින් පහදන්න. ඔබගේ ගණනය සඳහා, පහත දී ඇති දත්ත භාවිත කරන්න.

	CO(g)	CO ₂ (g)	Al(s)	Al ₂ O ₃ (s)
$\Delta H_f^\circ / \text{kJ mol}^{-1}$	-111	-394	0	-1676
$S^\circ / \text{J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$	197	213	28	51

(ලකුණු 120යි)

(b) ජලයෙහි අල්ප වශයෙන් දියවන ලවණයක් වන $\text{Ag}_2\text{CrO}_4(\text{s})$ හි 25°C දී $K_{sp} = 4.0 \times 10^{-12} \text{ mol}^3 \text{ dm}^{-9}$ වේ.

- 25°C දී සංතෘප්ත $\text{Ag}_2\text{CrO}_4(\text{s})$ හි ජලීය ද්‍රාවණයක් තුළ පවතින සමතුලිත ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න.
- 25°C දී සංතෘප්ත $\text{Ag}_2\text{CrO}_4(\text{s})$ හි ජලීය ද්‍රාවණයක් තුළ ඇති $\text{Ag}^+(\text{aq})$ සාන්ද්‍රණය ගණනය කරන්න.

7. (a) 25 °C දී පහත සඳහන් ඔක්සිකරණ විභව සලකන්න.

$$E_{\text{H}^+/\text{H}_2(\text{g})}^{\circ} = 0.00 \text{ V} \quad , \quad E_{\text{H}_2\text{O}(\text{l})/\text{H}_2(\text{g})}^{\circ} = -0.83 \text{ V} \quad , \quad E_{\text{Na}^+(\text{aq})/\text{Na}(\text{s})}^{\circ} = -2.71 \text{ V}$$

$$E_{\text{Cl}_2(\text{g})/\text{Cl}^-(\text{aq})}^{\circ} = 1.36 \text{ V} \quad , \quad E_{\text{O}_2(\text{g})/\text{H}_2\text{O}(\text{l})}^{\circ} = 1.23 \text{ V}$$

- (i) නිෂ්ක්‍රීය ඉලෙක්ට්‍රෝඩ යොදාගනිමින් ජලීය NaCl ද්‍රාවණයක් විද්‍යුත් විච්ඡේදනය කිරීම සඳහා භාවිත කළ හැකි විද්‍යුත් රසායනික කෝෂයක නම් කරන ලද සටහනක් දක්වන්න.
- (ii) ඇනෝඩය හා කැතෝඩය හිදී සිදු වන හැසිරීම් අර්ධ ප්‍රතික්‍රියා ලියන්න.
- (iii) හේතු දක්වමින් ඇනෝඩයේදී හා කැතෝඩයේදී ඇත්ත වශයෙන්ම සිදුවන අර්ධ ප්‍රතික්‍රියා හඳුනාගන්න.
- (iv) කෝෂය තුළින් පැය 2 ක් නියත 1.2 A ධාරාවක් යැවූ විට 1 atm සහ 25 °C දී ඇනෝඩයේදී සෑදුන වායුව එකතු කළේ නම් එහි පරිමාව ගණනය කරන්න. (1 F = 96 500 C mol⁻¹)
සටහන: වායුව විද්‍යුත් විච්ඡේදය ද්‍රාවණය සමග ප්‍රතික්‍රියා කිරීම හෝ එහි දිය නොවන බව උපකල්පනය කරන්න.

මධ්‍යම ගණනය සඳහා යොදාගත් වෙනත් උපකල්පන සඳහන් කරන්න. (1 atm = 101 kPa)

- (v) ඉහත කෝෂයෙහි විද්‍යුත් විච්ඡේදය ලෙස විලීන NaCl(l) භාවිත කළ විට ඇනෝඩයේදී හා කැතෝඩයේදී සිදුවන අර්ධ ප්‍රතික්‍රියා ලියන්න.

(ලකුණු 75 යි)

(b) X යනු ආවර්තිතා වගුවේ හතරවන ආවර්තයට අයත් d-ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍යයකි. X උභයගුණි ඔක්සයිඩයක් වන X₁ සාදයි. X හි වඩාත්ම ඔහුල අයනය Xⁿ⁺ වේ. හතරක ජලීය ද්‍රාවණයේදී, Xⁿ⁺ වර්ණවත් X₂ විශේෂය සාදයි. X₂ අඩංගු ද්‍රාවණය, වෙන වෙනම:

- ජලීය NH₃ සමග පිරියම් කළ විට, නිල්-කොළ ජෙලටීනීය X₃ අවස්ථෙය සෑදේ.
- වැඩිපුර හතරක NaOH සහ ඉන්පසුව H₂O₂ සමග පිරියම් කළ විට කහ පැහැති X₄ විශේෂය සෑදේ.

X₄, ආම්ලික මාධ්‍යයේදී X₅ විශේෂය ලබාදෙයි.

X₅ අඩංගු ආම්ලික ද්‍රාවණයක් තුළින් SO₂(g) බුබුලනය කළ විට Xⁿ⁺ හා SO₄²⁻ අයන සෑදේ.

- (i) X, Xⁿ⁺, X₁, X₂, X₃, X₄ සහ X₅ හඳුනාගන්න. (රසායනික සූත්‍ර දෙන්න. හේතු අවශ්‍ය නොවේ.)

- (ii) පහත දී ඇති I, II සහ III සඳහා තුලිත අයනික සමීකරණ ලියන්න.

I. වැඩිපුර හතරක NaOH හා ඉන්පසු H₂O₂ සමග පිරියම් කළ විට X₂ මගින් X₄ සෑදීම.

II. ආම්ලික මාධ්‍යයේදී X₄ මගින් X₅ සෑදීම.

III. ආම්ලික මාධ්‍යයේදී SO₂(g) සමග X₅ හි ප්‍රතික්‍රියාව

- (iii) X₂ හි IUPAC නාමය ලියන්න.

(ලකුණු 47 යි)

(c) Y ද ආවර්තිතා වගුවේ හතරවන ආවර්තයට අයත් d-ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍යයකි. Y ට p හා q නම් ඔහුල ඔක්සිකරණ අංක දෙකක් ඇත. p ට වඩා q විශාල වේ. හතරක NaOH සමග Y^{p+} කැත-කොළ පැහැති Y₁ අවස්ථෙය සාදයි. ජලීය ද්‍රාවණයේදී, Y^{q+} කහ/කහ-දුඹුරු පැහැති Y₂ විශේෂය සාදයි. Y^{q+}, NH₄SCN(aq) සමග ප්‍රතික්‍රියා කළ විට, රතු පැහැති Y₃ සංකීර්ණය සෑදේ.

- (i) Y, Y₁, Y₂ සහ Y₃ හඳුනාගන්න. (රසායනික සූත්‍ර දෙන්න.) p සහ q ඔක්සිකරණ අංක ලියන්න. (හේතු අවශ්‍ය නොවේ.)

- (ii) ආම්ලික MnO₄⁻ අයන ද්‍රාවණයක් සමග Y^{p+} අතර ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුලිත අයනික සමීකරණය දෙන්න.

- (iii) Y₂ හි IUPAC නම ලියන්න.

(ලකුණු 28 යි)

C කොටස — රචනා

ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. (එක් එක් ප්‍රශ්නයට ලකුණු 150 බැගින් ලැබේ.)

8. (a) පහත දැක්වා ඇති ප්‍රතික්‍රියා පටිපාටියෙහි K සහ L ප්‍රතිකාරක සහ P, Q සහ R එල හඳුනාගන්න.

(ලකුණු 30යි)

(b) CH_3CHO^- අයනය සමග ප්‍රතික්‍රියා කළ විට $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{Br}$ සංයෝගයෙන් එල දෙකක් ලැබේ.

- මෙම එල දෙකෙහි ව්‍යුහ අඳින්න.
- මෙම එල දෙක ලබා දෙන ප්‍රතික්‍රියාවන්හි යන්ත්‍රණ ලියන්න.
- මෙම යන්ත්‍රණ දෙකම සිදුවන්නේ මන්දැයි හේතු දක්වන්න.

(ලකුණු 30යි)

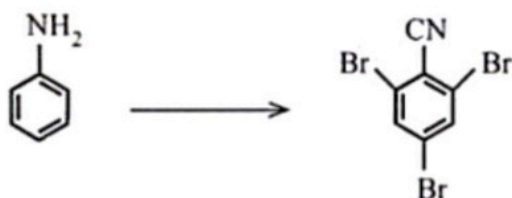
(c) (i) ඇනිලීන්හි සම්ප්‍රසූත ව්‍යුහ අඳින්න.

(ii) ඇනිලීන් සහ එනිල්ඇමීන් යන සංයෝග දෙක සලකන්න. මෙම සංයෝග දෙක අතරින් කුමක් වඩා භාෂ්මික දැයි හේතු දක්වමින් සඳහන් කරන්න.

(ලකුණු 20යි)

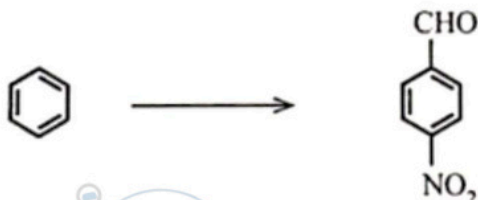
(d) පහත දැක්වෙන කොටස් සඳහා පිළිතුරු සපයන්න.

(i) පහත දැක්වෙන පරිවර්තනය පියවර තුනකට නොවැඩි සංඛ්‍යාවකින් ඔබ සිදු කරන ආකාරය පෙන්වන්න.

(ලකුණු 25යි)

(ii) පහත දැක්වෙන පරිවර්තනය පියවර පහකට නොවැඩි සංඛ්‍යාවකින් ඔබ සිදු කරන ආකාරය පෙන්වන්න.

(ලකුණු 45යි)

9. (a) A, B, C සහ D යනු ජලයේ ද්‍රාව්‍ය අනාභේදීත සංයෝග වේ. මෙම සංයෝග අතුරෙන් දෙකක පමණක් *d*-කොන්ෆරිෂි බ්ලැන්ඩ් අඩංගු වේ. A සහ B සුදු පැහැති සහ ද්‍රව්‍ය වන අතර, C සහ D වර්ණවත් සහ ද්‍රව්‍ය වේ. ජලීය A සහ B ද්‍රාවණ එකට මිශ්‍ර කළ විට සුදු පැහැති E අවස්ථාවක් සෑදෙයි. E උණු ජලයෙහි සහ තනුක HCl හි අද්‍රාව්‍ය වේ. E පෙරා වෙන් කර, පෙරනයට තනුක NaOH එකතු කළ විට සුදු පෙරලිතය F අවස්ථාවක් සෑදෙයි. F වැඩිපුර තනුක NaOH වල දියවී G ලබාදෙයි.

B සහ C ජලීය ද්‍රාවණ මිශ්‍ර කිරීමේදී සුදු පැහැති H අවස්ථාවක් ලැබේ. H උණු ජලයේ ද්‍රාව්‍ය වේ. H පෙරා වෙන් කර, පෙරනය කොටස් දෙකකට බෙදා ගනු ලැබේ. ඉන් එක් කොටසකට තනුක NH_4OH එකතු කළ විට, ලා නිල් පැහැති අවස්ථාවක්, I සෑදේ. I අවස්ථාවකට තනුක NH_4OH වැඩියෙන් එකතු කළ විට හැ නිල් පැහැති ද්‍රාවණය J සෑදේ.

පෙරනයේ අතින් කොටසට, සංතෘප්ත D ද්‍රාවණයක් එකතු කර, ඉන්පසු පරීක්ෂණ නළයේ බිත්තිය දිගේ සාන්ද්‍ර H_2SO_4 සෙමින් එකතු කළ විට, දුඹුරු පැහැති වලයක් සෑදේ.

B සහ D මිශ්‍ර කළ විට, සුදු පැහැති අවස්ථාවක් E ලැබේ.

A, B, C, D, E, F, G, H, I සහ J සංයෝග හඳුනාගන්න. (රසායනික සූත්‍ර දෙන්න. පැහැදිලි කිරීම් අනවශ්‍යය.)
(ලකුණු 75යි)

- (b) මිල අඩු ආහරණ සෑදීමට භාවිත කරන සුදු පිත්තල [Cu-Zn-Sn මිශ්‍ර ලෝහයක්] 5.00 g ක සාම්පලයක් සාන්ද්‍ර HNO_3 අම්ල 10.00 cm^3 හි දිය කර එය 1.00 dm^3 වන තෙක් පරිමාමිතික ජලාස්කූචක ජලයෙන් තනුක කරන ලදී.

ලැබෙන X ද්‍රාවණයෙහි ලෝහ අයන ලෙස Cu^{2+} , Zn^{2+} සහ Sn^{2+} පමණක් අඩංගු වේ.

(Sn = 118.7, Zn = 65.3, Cu = 63.5, O = 16.0, C = 12.0, H = 1.0)

A පරීක්ෂණය

X ද්‍රාවණයෙන් 50.00 cm^3 කට තනුක NaOH එකතු කළ විට අවස්ථාවක් සෑදෙයි. වැඩිපුර NaOH එකතු කිරීමේදී අවස්ථාවයෙන් කොටසක් දිය වී, ස්කන්ධය 0.0925 g වන අවස්ථාවක් ඉතිරි වේ.

සටහන: Sn^{2+} තනුක NaOH සමග ප්‍රතික්‍රියා කරන්නේ, Zn^{2+} ක්‍රියාකරන විලසටම බව සලකන්න.

B පරීක්ෂණය

X ද්‍රාවණයෙන් 25.00 cm^3 කොටසකට මාධ්‍යයේ ආම්ලිකතාව අඩු කිරීමට සහ Na_2CO_3 එකතු කරන ලදී. ඉන්පසු වැඩිපුර 5% KI ද්‍රාවණය එකතු කරන ලදී.

I^- එකතු කිරීමේදී Cu^{2+} , CuI(s) බවට ඔක්සිනරණය වෙමින් I_2 නිපදවයි. Sn^{2+} , Sn^{4+} බවට මුළුමනින්ම ඔක්සිනරණය වෙමින් සෑදෙන මුළු I_2 ප්‍රමාණයෙන් යම් ප්‍රමාණයක්, නැවත I^- බවට ඔක්සිනරණය කරවයි. ඉතිරිවන I_2 , දර්ශකය ලෙස පිණිස බිංදු කිහිපයක් සමග, ප්‍රාමාණික 0.05 mol dm^{-3} $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ ද්‍රාවණයක් භාවිතයෙන් අනුමාපනය කරන ලදී. වැය වූ $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ පරිමාව 8.00 cm^3 විය.

සටහන: ඉහත තත්ව යටතේ NO_3^- අයන ප්‍රතික්‍රියා නොකරන බව සලකන්න.

C පරීක්ෂණය

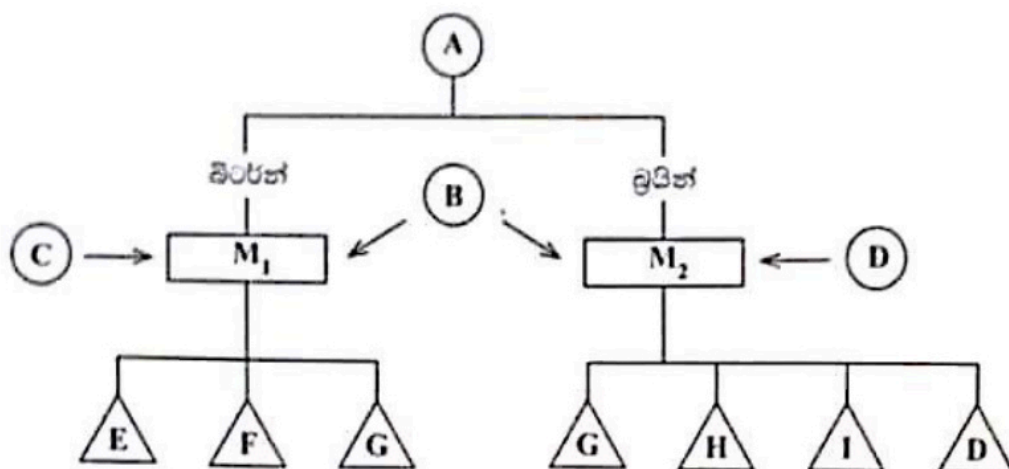
X ද්‍රාවණයෙන් 50.00 cm^3 කොටසකට, සංතෘප්ත Na_2CO_3 වැඩිපුර එකතු කළ විට 0.4380 g ස්කන්ධයක් සහිත අවස්ථාවක් ලැබුණි.

සටහන: සංතෘප්ත Na_2CO_3 , Li^+ , Na^+ සහ K^+ හැර අන් සියලුම ලෝහ අයන අවස්ථාවක් කරයි.

- A පරීක්ෂණයට අදාළ සියලු ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත අයනික සමීකරණ ලියා දක්වන්න.
- සහ සුදු පිත්තල සාම්පලයේ Cu ප්‍රතිශතය ගණනය කරන්න.
- B සහ C පරීක්ෂණවලට අදාළ සියලු ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත රසායනික හෝ අයනික සමීකරණ ලියා දක්වන්න.
- සුදු පිත්තල සාම්පලයේ Sn සහ Zn අතර ස්කන්ධ අනුපාතය (Sn/Zn) ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 75යි)

10. (a) පහත ඇඳීම් සටහනෙන් අමුද්‍රව්‍යය සහ සංයෝගයක කාර්මික නිෂ්පාදන/නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය දක්වයි. පහත සංකේත අමුද්‍රව්‍යය, එල සහ නිෂ්පාදන/නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලි පෙන්වනු ලබන සඳහා භාවිත කර ඇත.

A සහ B ස්වභාවිකව පවතින අතර C සහ D වෙනත් කාර්මික ක්‍රියාවලි මගින් නිපදවනු ලැබේ.

ජලය සමග E ප්‍රතික්‍රියා කර C ප්‍රතිප්‍රතිපත්තිය කළ හැක. M_2 හිදී D ප්‍රතිප්‍රතිපත්තිය වේ. H ජලයේ කඩිනම්වම අවන් කිරීමට භාවිත කරයි.

G යනු M_2 හිදී නැවත භාවිත කළ හැකි වායුමය දූෂකයකි.

- A, B, C සහ D අමුද්‍රව්‍ය ලියා දක්වන්න.
- M_1 සහ M_2 නිෂ්පාදන/නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලි නම් කරන්න.
- E, F, G, H සහ I එල ලියා දක්වන්න.
- M_2 ක්‍රියාවලියේ කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි කළ හැකි ආකාර දෙකක් සඳහන් කරන්න.
- C සහ D ප්‍රතිප්‍රතිපත්තිය කිරීමේ වැදගත්කම සඳහන් කරන්න.
- D සහ E එකිනෙක සඳහා (ගැලීම් සටහනේ හෝ දී ඇති ප්‍රශ්නයේ සඳහන් නොවන) ප්‍රයෝජන දෙක බැගින් දෙන්න.

(ලකුණු 60 යි)

(b) ඔක්සිජන් ජීවිතයට අත්‍යවශ්‍ය ය. ජලයේ දියවී ඇති ඔක්සිජන් මත ජලජ ජීවීන් යැපේ. වින්ක්ලර් ක්‍රමය ජලයේ තත්ත්වය පිළිබිඹු කරන වැදගත් දර්ශකයක් වන දියවී ඇති ඔක්සිජන් මැනීමට සාමාන්‍යයෙන් භාවිත කරයි.

(H = 1, O = 16, S = 32, I = 127)

- ඔක්සිජන්වලට ජලයේ දුබල ද්‍රාව්‍යතාවයක් ඇත්තේ මන්දැයි කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
- I. ජලාශයක දියවී ඇති ඔක්සිජන් වැඩිවන ක්‍රියාවලි දෙකක් සඳහන් කරන්න.
II. ජලාශයක දියවී ඇති ඔක්සිජන් අඩුවන ක්‍රියාවලි දෙකක් සඳහන් කරන්න.
- වින්ක්ලර් ක්‍රමයේදී ඔක්සිජන් නිර්ණය කිරීම පියවර තුනකින් සිදු වේ. පළමුව MnO_2 බවට, $Mn(OH)_2$ ඔක්සිකරණය වී දියවී ඇති ඔක්සිජන් නිර්කරනු ලැබේ. ඉන්පසුව අයඩින් නිදහස් කරමින් MnO_2 , Mn^{2+} බවට ඔක්සිකරණය කිරීමට ආම්ලික මාධ්‍යයේදී වැඩිපුර KI එකතු කරනු ලැබේ. අවසානයේදී නිදහස් වූ අයඩින් සම්මත තයෝසල්පේට් ද්‍රාවණයක් සමග අනුමාපනය කරනු ලැබේ.
I. ඉහත වින්ක්ලර් ක්‍රමයේ පියවර තුන නියෝජනය කිරීම සඳහා තුලිත අයනික සමීකරණ ලියන්න.
II. $0.015 \text{ mol dm}^{-3}$ තයෝසල්පේට් ද්‍රාවණයකින් 12.40 cm^3 ක් ජලය 100.00 cm^3 ක් තුළ දියවී ඇති ඔක්සිජන් ප්‍රමාණය නිර්ණය කිරීමට අවශ්‍ය වූනි නම්, ජලයේ දියවී ඇති ඔක්සිජන් ප්‍රමාණය mg dm^{-3} වලින් ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 50 යි)

- (c) සහන දී ඇති ප්‍රශ්න, මී රා වලින් පොල් රා නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය හා සම්බන්ධ වේ.
- මී රා පැසවීම මගින් නිපදවෙන ප්‍රධාන සංයෝගය ලියන්න.
 - ඉහත (i) හි පිටු සඳහන් කළ ප්‍රධාන සංයෝගය සෑදීමේදී මී රා වල සිදුවන රසායනික වෙනස්කම් දැක්වීමට තුළිත සම්කරණ ලියන්න.
 - ඉහත (i) කොටසේ පිටු දී තිබෙන ප්‍රධාන සංයෝගය පොල් රා වලින් වෙන් කිරීමට භාවිත කරන ක්‍රමය නම් කරන්න.
 - ඉහත (iii) හි නම් කරන ලද ක්‍රමය, ප්‍රධාන සංයෝගය වෙන් කිරීමට භාවිත කරන්නේ මන්දැයි ප්‍රකාශ කරන්න.

(ලකුණු 40 යි)

* * *